

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 60 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an 300 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrației „Tipografia și Librăria Diecezană” in Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.</p>
---	---	--

Sprijinirea instituțiilor noastre centrale.

Exact acum șase ani și jumătate dl consilier eparhial Aurel Moaca referentul secției economice a publicat în „Foaia Diecezană” un foarte documentat articol despre *importanța centrelor episcopalești*.

S'a insistat acolo, și cu temei, îndeosebi asupra importanței din punct de vedere național a acestora. . . . „In marea minoritarilor, care a copleșit orașele, centrele episcopalești sunt un fel de „oaze” în ce privește românismul”, scria prețuitul nostru colaborator și de astăzi.

Dacă astă dată se atacă o problemă decurgând din cea dintâiu sau mai bine zis condiționându-o în parte pe aceea, o facem în nădejdea de a contribui și pentru viitor la o reală *importanță a centrelor noastre episcopalești*.

Indată la venirea sa în fruntea noastră, Prea Sfințitul Părinte episcop s'a frământat cu gândul să îmbunătățească situația economică și financiară în eparhie. Un fericit concurs de împrejurări a venit în ajutor, așa simțitoarea ameliorare a crizei, atenuată și de conversiune etc. la cecece s'a adăugat deviza călăuzitoare a conducerii resortului respectiv : economic pe toată linia !

Toate bunele gânduri și intenții însă, ori-cât ar fi avantajate de stări și împrejurări prielnice, nu dau rezultat câtă vreme nu se pune la contribuție suflet, inimă, bunăvoință și interes de către toți cei chemați la un rost în biserică.

Avem la centrul eparhiei un muzeu de obiecte vechi, îndeosebi bisericesti. La espoziția aranjată în toamna anului 1935 am primit laude pentru o strădanie care până aci nu a avut echivalent în altă parte. Urma să înregistrăm o năvală de obiecte după această dată, desigur. Dar nu a urmat. Cărțile vechi din strane se rup, se aruncă, obiectele zac în pără-

sire prin poduri sau dispar și la muzeu tot nu le aduce nimeni.

Avem aci instituțiuni de alt caracter, economic. Toate eparhiile au : o librărie, o tipografie, o fabrică de lumânări. Le avem și noi. Acestea ar putea de minune — nu numai a se susține — ci să fie producătoare de venituri considerabile : pentru investiții de ordin economic, pentru lucrări de propagandă culturală, pentru acte caritative și în sfârșit pentru atâtea câte se cer într'o familie mare cum este eparhia. (Ba o școală teologică cu burse, o școală cantorală tot așa ; ba o biserică în Lescovița sau în Tievanu-l-mare — cum s'a făcut nu de mult una în Visag.)

Arhiepiscopia Chișinăului are o fabrică de lumânări care anual produce venituri de milioane. La noi fabrica de lumânări nu are măcar venitul necesar pentru salarizarea lucrătorului, necum altceva !

Tot așa librăria diecezană. Parohii fruntașe nu fac anual comenzi de un singur leu, sau când primesc totuși ceva, returnează, scriu provocator și trimit plângeri la ministere sau în alte părți. In schimb dacă se cere ceva, se impune punctualitate, se impune slugărnice și o seamă de forme cari nu onorează pe nimeni. Adevărat, că unde preoții sunt slabi, unde nu știu chivernisi averea parohiei lor, nu putem aștepta sprijin și înțelegere.

Mai stă și aceea că pe lângă unii preoți persoane câteodată de mare anvergură în biserică știu doar să cârtească, dacă nu chiar să încurce mersul treburilor la aceste instituțiuni.

Firește că în acest chip, cu oameni și cu mentalități ca acestea pe o scară destul de întinsă aici la noi, instituțiunile nu se pot emancipa la nivelul dorit. Nu au măcar vloga de a se menține pe linia din trecut, dând aportul necesar importanței unui centru episcopesc !

Pentru asemenea lucru, pentru un spor de progres îndeosebi, se cere înțelegere, sinceritate și . . . mai mult suflet !

Săptămâna.

„El a zis: Veniți după Mine și vă voi face pescari de oameni“.

(Mateiu 4, 19.)

Sfânta Evanghelie din Duminecă doauă după Rusalii (Mateiu 4, 18-23), cuprinde chemarea lui Petru zis Simon și a fratelui său Andreiu, pescari la marea Galileii, la misiunea apostolică a lui Iisus.

Sfânta Evanghelie din Dumineca întâia după Rusalii dă asigurarea răsplătirii apostolilor dacă își vor îndeplini misiunea lor așa cum le poruncește Iisus.

Cuprinse într'un tot omogen, aceste două părți din sfânta Evanghelie aruncă o luminoasă reflexiune asupra Preoției zilelor noastre și încununează cu frumoase raze de aureolă diferite acte din viața religioasă bisericească.

Din ele se desprinde categoric chemarea Preoției și respective așezarea ierarhiei bisericești.

Sub imperiul acestor două pericope din sfânta Evanghelie s'a săvârșit actul hiotesirii și instalării părintelui *protopop Ioan Oravișan* în fruntea istoricului tract al *Bisericii-albe*.

Tractul Biserica-albă s'a confundat odinioară cu vestitul istoric cerc electoral: *Sasca*. Acest cerc politic a fost o inexpugnabilă cetate de apărare a Românilor în luptele lor politice de pe vremea de grea opresiune ungurească. Aici s'au repurtat învingeri glorioase și chiar când presiunile opresorilor — atât de sângeros executate — au răpit voturile și implicit mandatul deputatului român, aceste înfrângeri, tot izbândă au însemnat. Legea electorală a lui Tisza este prototipul mentalității legislației ungurești, în tendințele lor de a crea statul totalitar maghiar. Atunci când Europa era de mult așezată pe baza principiului libertății individuale, în Ungaria se restrânge într'o formă draconică participarea individului la conducerea treburilor publice, dacă individul face parte din populația minoritară. Legea electorală a lui Tisza avea la bază censul intelectual, censul material, condiționat de cunoștința scris-cetitului și a vârstei de 30 de ani împliniți. Cum Românii nu aveau decât un număr restrâns de intelectuali, puțini oameni bogați și o masă a populației care în bună parte nu cunoștea scris-cetitul din cauza lipsei de școli, se înțelege că procentul alegătorilor era foarte scăzut, chiar disparent de mic în proporția numerică ce o reprezenta. O dispoziție care aruncă lumină completă asupra sistemului de legiferare ungu-

rească, este împărțirea județului Caraș-Severin în 7 cercuri electorale, la o populație de 424.264 locuitori, dintre cari 316.315 erau români. Românii nu puteau fi siguri de majoritate, decât în cel mult 2 cercuri, între cari era cercul *Sasca*. Aici s'au dat lupte epopeice datorită fruntașilor acestui cerc.

Minunatul organizator care a fost protopopul *Filip Adam*, urmat de *martirul* protopop *Dr. George Dragomir* au fost port-drapelul vieții politice-naționale a Românilor.

Astăzi tractul Biserica-albă are altă misiune istorică: *de a veghea la granița țării și de a readuce la sânul ortodoxiei românești pe frații români înstrăinați sub jugul bisericii sârbești*.

Misiunea părintelui protopop *Ioan Oravișan* este pe cât de frumoasă pe atât de grea:

Ii dorim izbândă.

Impresionanta manifestațiune din ziua instalării părintelui protopop *Ioan Oravișan*, săvârșită de Prea Onoratul Domn *Dr. A. Mihaescu* Duminecă în 27 Iunie a aruncat o lumină nouă asupra concepției de viață publică românească.

Prezența la instalare a celor 31 *preoți* din cei 36 ai tractului — dintre cei absenți o bună parte au trimis scrisori de scuză, cum este cazul venerabilului preot *Petru Muntean din Naidăș* care și-a scuzat telegrafic neputința participării — apoi prezența unui impozant număr de intelectuali: *subprefectul județului, prim-pretorul plasei, decanul cărășan, avocați, medici, învățători, notari și alții*, printr'o ținută demnă au manifestat necesitatea solidarității dintre viața de toate zilele și Biserica lui Hristos, precum și asigurarea că întocmai ca odinioară, clerul și poporul credincios înțeleg să facă zid în jurul persoanei conducătorului istoricului tract al Bisericii-albe.

Conducătorii firești ai satelor, așadar aceia cari își consumă viața în slujba chemării lor, au înțeles și înțeleg că viața poporului românesc este imposibil de înțeles și de conceput fără instituțiile lui religioase. Un popor nu este numai un număr de oameni cu drepturi și datorii cetățenești, ci este un suflet colectiv, cu cerințe spirituale, și acestea sunt în viața lui primordiale, permanente, și sunt una cu destinele lui.

Zidul făcut la instalarea noului protopop de ceice trăiesc — în bine și în rău — în mijlocul poporului, zi de zi, a fost replica cea mai nimerită, pentru spulberarea îndoielii și echivocului sămănat de unele voci asupra noului protopop.

A impresionat profund asistența mărturisirea părintelui protopop *Ioan Oravișan*, că viața reală cu tot cortegiul ei de mizerii, i-a încolțit

în suflet germeul **pesimismului**. Dar convins că pomul cel roditor totdeauna va fi bătut de pietre, iar cel sterp se bucură de liniște, precum și caldă primire izvorită din cunoașterea trecutului istoric al tractului, nu puteau decât să-l asigure, că ranchiunile și măruntele calcule egoiste electorale din viața noastră publică se zdrobesc de dorința oamenilor de bine, și *nu vor influența cu nimic bunele porniri și fericirile intenții* întru menținerea primatului istoric la care este chemat protopopul, clerul și poporul acestui tract.

Semnificative și pline de cel mai cald devotament au fost manifestațiunile celor prezenți pentru *Prea Sfințitului Episcop Vasile* și a domnilor consilieri referenți eparhiali, pentru interesul ce l-au purtat complinirii scaunului protopresbiteral al fostului cerc politic Sasca.

În deprimantele obiceiuri politice cari au cuprins viața publică românească, instalarea de Duminecă a fost un moment de reculegere și recreație sufletească.

Deasupra celor prezenți a planat duhul marilor protopopi: *Filiș Adam organizatorul*, a lui *Dr. George Dragomir martirul* și a *animatorului Alexandru Munteanu*.

Duhul toștilor conducători ai tractului ni-au evocat marile frământări ale sf. Apostol Petru, chiar dacă am cădea în în ispitele de care n'a fost cruțat întâiul chemat dintre Apostoli, noi vom rămâne tot preoți gata la datorie.

Aceasta dorim și noului protopop al tractului Biserica-albă.

Pr. Traian Constantin

Scurtă privire istorică asupra bisericii ortodoxe române din Banat.

de Pr. Constantin Târziu
licențiat în teologie.

În contradicere cu memoriul lui Damaschin unii spun că episcopia Mehadiei nu s'ar fi desființat ci s'ar fi mutat la Caransebeș, căci orașul acesta continuând să aparțină principatului Ardealului ar fi fost un adăpost foarte nimerit pentru episcopul dela Mehadia. Se pare însă că e mai verosimil că ambele episcopii au existat multă vreme paralel. Drept dovadă ne servește faptul că episcopul de mai târziu Kenghelaț, afirmă într'un act, bazându-se pe documente sigure cari s'au pierdut că scaunul există încă din secolul XIII.¹⁾ Apoi la 1360 este amintit la

Hațeg protopopul Petru din Ostrov, iar la 1412 se amintește tot aci protopopul Dobrotă din Râu-Bărbat, ceea ce nu se poate explica decât așa că exista prin apropiere și o reședința episcopicească de cari atârnau acești episcopi cari în dieceză sunt reprezentanții episcopilor;²⁾ în sfârșit pe la finea secolului XV găsim la Caransebeș un episcop cu numele de Partenic.³⁾ Faptul că episcopiile acestea stau așa de aproape una de alta nu e contra acestei păreri, având în vedere că pe timpul acesta episcopiile din Ardeal și Banat erau puțin întinse, ba teritoriul lor nici nu era bine hotărnicit, ci episcopii păstoreau atâta loc cât puteau cuprinde sub autoritatea lor.

Multe servicii bisericești va fi făcut mai târziu ținuturilor bănățene învecinate și rătăcitorul episcop Ioan de Caffa, care la 1456 se așezase în Hunedoara. Episcopul Ioan a sfințit preoți în ținuturile Hunedoarei, Deve și Șoimușului precum și în alte ținuturi învecinate. Încă la ordinul fanaticului său omonim, a catolicului Capistrano, episcopul Ioan este prins și trimis la Roma unde se unește cu credința catolică. Tot Capistrano ordonă la 7 Februarie 1456 ca preoții români sfințiți de vlădica Ioan să treacă la catolicism. Călugărul Mihail Székely îi raportează însă la 10 Februarie că cu toate străduințele sale n'a putut converti nici un popă, aruncând vina pe protopopul Petru din Socet care prin predică necurmată își îndeamnă turma să-și păstreze legea strămoșească.⁴⁾

Episcopii dela Mehadia și Caransebeș au fost recrutați fără îndoială dintre Români și nu ca mai târziu dintre sârbi, pentru că Sârbi au început să se infiltreze în Banat de abea de pe la 1400 înainte⁵⁾ și n'au reușit decât mai târziu să-și impună ierarhia proprie. Cea dintâiu urmă de ierarhie sârbească se pare că o găsim pe la jumătatea secolului XVI la Vârșeț unde e amintit un episcop cu numele de Simeon. Despre episcopia Vârșețului care apare acum pentru întâia dată în istorie Dr. G. Popovici crede că ar fi continuarea episcopiei Caransebeșului⁶⁾ care ar fi fost alungată de aci de către propaganda calvină din Ardeal. Dealtfel aceasta ar fi și explicația unirii de mai târziu a acestor două eparhii. Că episcopul Simeon ar fi fost sârb se poate afirma însă numai cu probabilitate după cum am spus.

Urme mai sigure de ierarhie sârbească avem însă la episcopia din Lipova-Inău. Aci

2) Șt. Meș o. c. p. 37.

3) Dr. Șt. Pop o. c. p. 3; E. Popovici o. c. cart. II, v. VI p. 424.

4) Șt. Meș o. c. p. 53—55.

5) P. Nemoianu: „Sârbi și Banatul”. Craiova 1930, p. 18.

6) Dr. G. Popovici o. c. p. 233.

1) Dr. Ștefan Pop: „La trecutul diecezei Caransebeșului” I. Caransebeș 1932, p. 3.

întâlnim la 1552 un episcop al cărui nume nu-l cunoaștem și care fusese ucis în acest an de Turci cu prilejul luptelor din jurul acestor orașe.⁷⁾ E foarte probabil ca acest episcop să fi fost de origine sârbească din următoarele motive. Sârbii din regiunea Lipoăci și a Inăului au venit aci încă de pe timpul regilor Ungariei Albert (1438—39) și Vladislav I (1440—44) în număr mare; ei s'au înmulțit mereu prin noi imigrațiuni conduse de diferiți despoți sârbi refugiați la noi din cauza cuceririi Serbiei de către Turci (1456). Regii Ungariei le dăruiră moșii întinse și chiar bisericii pentru preoții pe cari i-au adus cu ei. Astfel familia Jaksici se refugiază din Jagodina Serbiei⁸⁾ la 1646 însoțită de 1200 luptători, iar la 1485 aduce încă 50.000 coloniști cu ajutorul cărora clădesc o cetate la Felnac în jud. Arad cărei urme se văd și azi.⁹⁾ Astfel elementul sârbesc se întărește extraordinar de mult pe malurile Mureșului încât e foarte probabil ca la mai bine de un veac după instalarea lui aci să dea din sânul lui un episcop, după cum vom vedea că la 1600 a și dat nu numai unul ci chiar mai mulți pentru aceeași eparhie a Lipovei-Inăului.

(Urmează)

Cuvântare ținută la Dumineca tuturor Sfinților cu ocazia F. O. R.-ului.

Zis-a Petru lui: De ar trebui a muri chiar cu tine nu mă voi lăpăda de tine. Asemenea au zis încă și toți învățăceii.

(Mateiu 26 v. 35)

Iubiți credincioși!

Inima omenească simte o pornire firească de iubire și recunoștință față de toți binefăcătorii ei. Pot veni însă împrejurări grele, nenorociri mari și apăsări amenințătoare, cari silesc inima să se abată pe un moment din calea ei iubită și adânc simțită, ca apoi în sfârșit se revină iarăși la drumul, părăsit de nevoie.

Dovada cea mai bună în privința aceasta ne o dă apostolul Petru, care în avântul său uitase, cât de mult se aseamănă și se potrivește cu ceilalți apostoli, oameni și ei.

A fost destul, ca să vină ceasurile de amară nedreaptă chinuire ale Domnului nostru Iisus Hristos, ca Petru apostolul cel plin de temperament să se lapede de iubitul său Mântuitor. „Atunci a început a se blestema și a se jura. Nu cunosc pe omul acesta“.

7) E. Popavici o. c. c. II, v. IV p. 425.

8) P. Nemoian o. c. p. 19—22.

9) Arhim. P. Morușca: „Mănăstirea Bodrog“ în Almanahul Banatului 1929 p. 139.

Câtă iubire și câtă recunoștință îi datora Petru Domnului nostru Iisus Hristos, care între alte multe bunătăți îi dăruise toată dragostea sa de Fiu alui Dumnezeu și totuși el în clipele de primejdie se lăpădase de cel mai mare binefăcător al său.

Și ori cât am crede că această lăpădare nu se mai poate repeta, durere că în chipul și vorbele lui Petru adeseori trebuie să recunoaștem și chipul nostru și vorbele noastre.

Oh! decâteori, noi cu toți, cari ne credem tari și drepți, imităm întocmai pe Petru.

În clipele solemne ale vieții noastre, în momentele când este așa de proaspătă binefacerea de care ne-am împărtășit, făgăduim totul: oroarea de orice faptă urâtă și lașe, perseveranță în fapte bune și practicarea recunoștinței, ca apoi trecând timpul să uităm făgăduința noastră, dar nu fără urmări grele. *Legea dreptății și a recunoștinței* însă oricât am uita-o și am desconsidera-o cere satisfacție deplină și ne urmărește pas de pas cu puternice remușcări de conștiință, răpindu-ne orice odihnă și mulțumire în această viață.

Un fapt de puțină însemnatate, un cântat de cucuș a fost în stare să turbure și să zdrobească pe Petru, care în cele din urmă și-a dat seama de călcarea făgăduinței sale „și eșind afară a plâns cu amar“.

Apostolul lăpădării, ca orice om care își desconsideră făgăduința, a suferit cumplit până în clipa, când Domnul l-a iertat și l-a reprimat.

Iubiți credincioși!

Dumnezeu a voit ca noi să ținem adunarea F. O. R.-ului nostru, chiar azi, în Dumineca tuturor sfinților când Domnul nostru Iisus Hristos prin evanghelia sa ne grăiește așa de luminat: „Deci tot cel ce mă va mărturisi înaintea oamenilor și eu voi mărturisi pentru dânsul înaintea Părintelui meu, care este în ceruri. Iar cel ce se va lepăda de mine înaintea oamenilor, mă voi lăpăda și eu de dânsul înaintea Părintelui meu, care este în ceruri“. (Mateiu 10 v. 32—33.)

Țânta pe care o urmărește nobila asociație „Frăția Ortodoxă Română“ este chiar aceasta de a primi un răspuns clar *dela absolut toți membrii bisericii ortodoxe române, fără deosebire de sex, vârstă, rang și avere*, ce cred ei despre mărturisirea lui Hristos în viața lor zilnică și a veni întru ajutor acelora cari nu au aprofundat destul de bine această întrebare ca să poată da și un răspuns cuvenit.

Neamul nostru trăiește de multe secole pe pământ, și el în comparație cu alte neamuri, nu a avut în viața sa epoci păgâne ci s'a născut creștin, deodată s'a zămislit și națiunea și credința noastră.

Muntele unde s'a retras neamul nostru în vremuri de bejenie și valea unde a roit neamul nostru a avut ca centru de viață biserica ort. creștină cu învățăturile și tainele Domnului nostru Iisus Hristos. Nu este timp în istoria neamului nostru fără biserică, un adevăr de care se poate convinge ușor și cel mai necredincios dintre noi, citind bine istoria neamului nostru românesc.

Biserica întemeiată de Domnul nostru Iisus Hristos a fost cetatea de apărare, locul de rugăciune, școala și locul de refugiu al nației noastre românești în toate vremurile. Dar biserica ort. română a fost și ceva mai mult pentru noi toți cari ne numim ortodox

români, însuși rostitoarea firei și obiceiurilor noastre. Așa că tot ce suntem azi, suntem prin biserica noastră moștenită dela strămoși.

Au fost vremuri când ni se arătau arginții lui Iuda ca răsplată pentru părăsirea strămoșeștii credințe fiindcă dușmanii știau tot așa de bine ca și noi, că lăpdarea de credință ar fi însemnat năruirea din temelie a ființii noastre de Români. Dar spre mângâierea și cinstea numelui de Roman, strămoșii noștri nu nuinai ca nu s'au lăpdad de această biserică și de învățăturile ei, ci din contra, au luptat pentru păstrarea ei, dându-și jertfă viețile și avutul lor. Așa că de douăori este sfințită această biserică ortodoxă românească: odată prin harul lui Dumnezeu și a doua oară prin credința curată a strămoșilor noștri.

Dar iată, că a sosit iarăși un timp greu, un timp plin de primejdii pentru biserica noastră. Ispitele lumii acesteia cari vreau să isgonească pe Dumnezeu de pe pământ prin știința și puterea lor și nu mai puțin ispitele sufletelor noastre, cari să lasă ușor amagite de duhul antireligios și anticreștinesc al vremurilor noastre.

Intrebarea este, oare vom putea în clipele de primejdii să lăsăm singură biserica noastră și să ne lăpdăm de ea?

Oare ne dăm seama de urmările groaznice al acestei eventuale lăpdări care să nu fie niciodată?

Că ce va fi neamul nostru și ce va putea face el, fără biserica și învățăturile ei este foarte ușor de înțeles!

A clădi, a aduna este foarte greu, a ruina și a risipi este însă foarte ușor.

Azi în Duminici și sărbători poporul nostru cu frica lui Dumnezeu se adună la sunetul clopotelor în sf. biserici unde se smerește, se roagă și își purifică sufletul de păcate, înalțându-l către Dumnezeu cel Atotputernic, mâne tot același popor dacă nu ar fi biserică s'ar aduna la crășme și chiar ziua de odihnă s'ar coborî tot mai jos pe scara patimilor, sfâșiindu-se și prigonindu-se ca ființele necuvântătoare din desisul pădurilor.

Și vă rog să nu cereți dela mine să vă descriu în toate amănuntele tabloul sinistru al unei vieți fără biserică și fără credință, pentrucă este prea înspăimântător și noi nu avem lipsă de el, pentrucă cunoaștem prea bine binefacerile bisericii și ale lui Dumnezeu care lăcuește întrânsa.

Dacă am fi numai Români adevărați și nu și creștini adevărați și atunci am simți că la un trecut lung al vieții noastre de neam, legat de biserică și învățăturile ei, nu am putea răspunde cu *nepăsare și ingrătitudine*.

Legea dreptății și legea recunoștinței, eternă și nesfârșimabilă ne ar urmări și pe noi ca pe Petru cel lăpdad de Hristos.

Iubiții mei credincioși!

Intrebarea mea este aztăzi. Puteți voi, cari vă mișcați de lacrimile orbului și ciungului dela colțurile străzilor să rămâneți stane de piatră negrăitoare atunci când biserica voastră vă roagă și vă întinde mâna să-si dați și ei mila cuvenită?

Puteți voi ai căror strămoși au crezut în această biserică și s'au închinat ei, să treceți ca niște duș-

mani nepăsători pe lângă ea, neintrebându-o ce o doare, ce o neliniștește, ce o supără și ce o degradează?

Este cu puțință? ca cei mai mulți dintre noi să nu aibă dorul și dragostea de a deschide ușile acestei biserici în toată vremea, ci doar odată sau niciodată pe an?

Este posibil, aici am fi ajuns, ca cei mai mulți dintre noi să nu se sinchisească de învățăturile mângâitoare și de tainele sfințitoare ale bisericii ca și când azi am fi ajuns aici dela cele două extremități ale pământului?

Și dacă, Doamne ferește, ar fi totuși cu puțință imposibilul atunci asupra noastră ar cădea mai gravă osânda lui Hristos de a nu mărturisi pentru voi înaintea Tatălui din ceriuri și a ne părăsi și în viața aceasta așteptându-ne soarta Ierusalimului necredincios din care nu a rămas piatră pe piatră.

Este groaznic a ne și gândi la zilele fără credință cari s'ar întoarce contra lui Hristos.

Dar atunci, când nădejdea noastră este strălucitoare în ceea ce privește credința neamului nostru și alipirea lui de sfânta biserică cum se dovedește chiar azi din belșug nici nu ne mai gândim la stângerea credinței și la părăsirea bisericii ci la înflorirea celei dintâiu și a celei din urmă.

Chiar în zilele grele de azi, când duhul omenească se rătăcește așa de ușor și nepăsător fiii bisericii ortodoxe române vor mărturisi mai cu curaj și mai deschis pe Hristos Mântuitorul.

Dacă în zilele de robie, când eram batjocurite pentru credința noastră părintească am cercetat sfânta biserică, mărturisind pe Hristos, cu atât mai vartos în zilele de azi când credința ni-a dat libertate, vom mărturisi și mai mult pe Hristos Domnul.

Dacă în zilele de apăsări crunte când plăteam cu viața credința noastră am fost credincioși bisericii noastre și ne-am hrănit sufletele cu sfintele ei taine cu atât mai mult azi vom face același lucru când am primit dela Dumnezeu libertatea neamului și a bisericii.

Dacă în trecutul nostru greu și întunecat când dușmanii au căutat să ne risipească în cele patru părți ale lumii am înțeles să avem aceleași gânduri și simțiri sub acoperământul bisericii, cu atât mai ușor vom înțelege azi să fim un trup și un suflet sub steagul bisericii, păstrându-ne roadele isbânzii pe care are a dat-o Dumnezeu.

Iubiți credincioși!

Azi e ziua când trebuie să arătăm lumii că suntem un neam credincios mărturisitor ai lui Hristos Mântuitorul și că nici o putere din lume nu va putea strica cetatea noastră sfântă, care este biserica noastră strămoșească.

Azi e ziua când trebuie să dovedim cu faptele noastre ca biserica a fost și va rămânea sufletul neamului nostru și cine va încerca să strice această biserică va pângări însuși sufletele noastre. Deci „Sus Inimile“ vă zicem pentru lucrul vostru și voi să răspundeți toți „Avem către Domnul“. Amin.

Dr. Ștefan Cloroianu
protopresbiter.

ȘTIRI

Vizita Suveranului nostru în Polonia a fost un rar prilej de bucurie pentru poporul vecin și aliat. Gazetele poloneze au scris tot timpul acestei vizite elogiase articole, mărturisind că Suveranul României a cucerit inima poporului lor. Guvernele celor două țări sunt pe cale a ridica legățile lor la rangul de ambasade.

Pelerinajul dela Piatra-Scrisă din Dumineca Tuturor Sfinților condus de P. On. protopresbiter Iosif Cămpianu al Mehadiei, cu toată vremea defavorabilă a arătat un frumos acces de credincioși. Indcosebi au participat membrii de ai organizației Oastea Domnului, cari au priveghiat întreaga noapte la locul minunat. Rezultatul moral desigur este evident; deasemenea e multumitor rezultatul material care a dat pe seama locului circa șapte mii Lei.

Cerc preoțesc. Membrii despărțământului clerului „Andrei Șaguna” din cercul religios Teregova s'au întrunit în cerc preoțesc Miercuri în 30 Iunie a. c. în comuna Rusca, care își serba hramul bisericii.

Sf. liturgie a fost celebrată în sobor de preoții Pantelemon Domil din Bucosnița, Vasile Paica din Feneș, Ilie Sârbu din Rusca, Valeriu Suru din Valișoara, Dimitrie Stoichescu din Teregova, Alexandru Nicolici din Tufări și Gheorghe Bihoiu din Slatina-mică.

La sf. liturgie a predicat pâr. Gheorghe Bihoiu, combătând relele abătute în sate din jur, îndemnând poporul la o viață mai morală și mai bine plăcută lui Dumnezeu.

După litiă ce s'a făcut la crucea din mijlocul satului, pâr. Vasile Paica, președintele acestui cerc preoțesc, a ținut conferința preoțească în sf. biserică dând sfaturi bune poporului adunat în număr mare.

La sf. liturgie s'a făcut sfințirea a 12 prâznicare, donate de credincioși.

Un comunicat al Ministerului de Finanțe. Ministerul Finanțelor a luat cunoștință cu surprindere de știrea publicată într'un ziar de după amiază, privitoare la o pretinsă preluare de către Stat a datorțiilor țărănești din conversiune.

Această știre este de domeniul fanteziei, neavând nici un fel de temei.

Niciodată nu s'a emis vre-o părere în acest sens și nici vre-una similară, problema conversiunii fiind definitiv tranșată prin legea care și-a produs toate efectele.

Astfel de svonuri nu pot avea decât consecințe nefaste.

† **Preotul Aureliu Avramescu** din Fârlug, un bun și harnic slujitor al altarului a trecut la vecinicie zilele acestea. În timpul păstoririi răposatului, parohia Fârlug a dus o viață spornică în toate, ferită fiind de turburări și rătăcirii.

Dumnezeu să-l odihnească în pace!

Mulțumită publică. Oficiul parohial ort. rom. din Ticvaniul-mare, mulțumește și pe aceasta cale celor de mai jos pentru ofrandele primite: Pâr. Toma Suru

și credincioșii parohiei Verendin 100 Lei, Oficiul parohial Sacoșul turcesc 76 Lei, dl Pavel Ivan funcționar Moniom 200 Lei, pâr. V. Șciopone din Fițeș 50 Lei, dl Nicolae Marian notar din Fițeș 100 Lei, Credincioșii parohiei Fițeș 330 Lei, Preoții și credincioșii parohiei Gavojdia 103 Lei. Total: 943 Lei. Suma din urmă: 79.442 Lei. Total general: 80.485 Lei.

BIBLIOGRAFIE

Dr. Andrei Buzdug: Doamne, mântuește-ne că pierim. Cuvântări funebre. Cluj, Tipografia Eparhiei Ortodoxe Române, 1937, în 8° 203 p. Lei 90.

Pâr. *Dr. Andrei Buzdug*, autor de manuale de religie pentru cursul primar și a două volume de predici pentru Duminicile și sărbătorile anului, a publicat mai nou, un volum de Cuvântări funebre, care apare în bune condiții tehnice la Tipografia Eparhială, având și arhiereasca binecuvântare a P. S. Episcop *Nicolae Colan*.

Intr'un stil curgător și neoaș românesc — aproape fără neologisme — Pâr. Dr. Andrei Buzdug ne dă 50 de cuvântări funebre impresionante și totodată mângâietoare prin exemplele și învățăturile ce le imbie.

Fiecare cuvântare pleacă dela un citat biblic, are un conținut teologic expus într'o formă ușor perceptibilă de oricine și dă și exemple alese cu multă dibăcie, pe cari dacă preotul le spune cu accentul necesar, se'nțipăresc adânc în suflete ascultătorilor.

Cuvântările acestea au și scopul de a combate un obicei puțin acceptabil. Se știe că după dătina creștinească la sfârșitul cuvântării funebre, prin glasul preotului, cel mort își ia rămas bun dela rudeni și cunoscuți. În unele părți, aceste despărțiri se fac pomnind nominal pe toți prietenii și toate rudeniile, ba chiar și obiectele din casă și animalele pe cari nu le va mai vedea.

În cartea de care vorbim, găsim 50 de exemple de felul în care e bine ca cel mort, prin gura preotului, să-și ia rămas bun dela rudeni, binefăcători, etc.

Cuvântările sunt alcătuite ținând seamă de diversele cazuri de moarte, cari se pot ivi într'o parohie. Acest fapt e desigur foarte important, fiindcă la orice înmormântare, cuvântarea trebuie să fie adaptată situației reale (altfel se vorbește la înmormântarea unui copil și altfel la a unui bătrân, etc.)

Cuvântările Pâr. profesor Dr. Andrei Buzdug sunt și pentru tineri și pentru bătrâni, pentru bogați și pentru sărași. Tuturora le spune un cuvânt de învățătură și pe toți îi mângăe. Volumul nu poate lipsi din biblioteca nici unuia dintre slujitorii altarului.

I. E. Naghiu.

Reproducere din „Renașterea”, 30 V. 1937 (Cluj).

Se află de vânzare la Librăria noastră diecezană.

*

Cuvântări funebre de Dr. Andrei Buzdug.

Cluj 1937, pagini 203. Costul Lei 90; la Librăria diecezană Caransebeș.

Pâr. prof. Dr. Andrei Buzdug, dela Academia teologică din Cluj, care ni-a dat până acum o carte de predici pentru toate Duminicile și una pentru toate sâr

bătorile, a îmbogățit literatura noastră omiletică cu aceste 50 cuvântări funebre întocmite pentru toate vârstele și stările.

Remarcăm limba neaoșă românească pe înțelesul tuturor, adevărată limbă bisericească. Viguros și răscolitor în adâncul sufletelor, autorul conduce măiestru firul ideilor spre mângăerea întru Domnul și supunere fiască în fața hotărârii lui Dumnezeu. Cuvântările sunt introduse și presărate cu frumoase citate biblice. Dar și versuri potrivite din literatura noastră sunt aplicate la diferite împrejurări. Exemple ieșite din comun, dialoguri vioaie și naturale țin atenția încordată, conving și mișcă sufletele spre prețuirea celor veșnice.

Recomandăm cu toată căldura fraților preoți această carte simpatică chiar și prin formatul ei portativ.

Preot Dr. I. Zugrav.

(„Cuvântul Preoțesc” Rădăuți.)

NOTE OFICIALE.

Nr. 3615 Șc. 1937.

Echipele studențești ale Fundației Regale cari potrivit hotărârii dela 4 Iunie a. c. vor lucra în Banat și acest an au designat următoarele comune din eparhia noastră: Rudăria, Târnova, Lescovița, Borlova, Jdioara, Banloc, Macedonia și Mărul.

În baza hotărârilor luate în această ședință, cu echipele regale vor lucra, în deplină armonie, taberele de muncă ca și centrele și subcentrele pregătirii premilitare.

Activitatea din trecut și rezultatele frumoase ale acestei activități ne îndreptătesc să privim cu încredere aceste echipe de muncitori.

În rosturile muncii lor biserica formează o piatră de reazim, care dă acestei munci autoritate, o încurajează și o sfințește. Dreptaceea îndrumăm pe toți preoții noștri și îndeosebi pe cei din comunele aci indicate să stea în permanent ajutor, cu cuvântul și cu fapta acestor echipe de muncitori voluntari cari vin să le ușureze munca lor încordată.

Pătrunși de rodul muncii acestora acolo unde echipele au activat și în cei doi ani trecuți, cât și acolo unde acum și-o inaugurează numai, preoții să caute a fi pildă de serioasă muncă, de însuflețire și de jertfelnicie creștină. Așa numai gândul bun al celor cari au trimis la muncă echipele de tineri intelectuali, ca și munca desinteresată a acestora, vor însemna cu adevărat o binefacere națională și creștinească.

Caransebeș în 18 Iunie 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

* * *

Nr. 3139 Șc. 1937.

Suntem informați că Societatea biblică britanică, a început să-și răspândească prin școli Noul Testament tipărit anul trecut în format mic și legat în pânză, oferit pe un preț derizoriu de 20 Lei.

Intrucât acest sistem de răspândire a Noului Testament constituie o metodă de propagandă sectară, căutând să pună în mâna tinerilor elevi ediții tendențioase și neautorizate, atragem atenția tuturor preoților și îndeosebi a catihetilor să nu îngăduie pentru programa de religie decât Noul Testament, ediția Sfântului Sinod.

Cu o cale anunțăm că din partea celor competenți s'au făcut demersuri în direcția de a avea cât de curând o ediție a Noului Testament, format mic.

Caransebeș la 17 Iunie 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

Nr. 3771 Șc. 1937.

De curând s'a tipărit prima lucrare de ideologie străjerească intitulată „O credință și-un avânt” scrisă de maiorul adjutant C. Sidorovici și C. Enescu Bughea.

Prin conținutul ei lucrarea contribuie mult la difuzarea ideilor în legătură cu opera de îndrumare sufletească a tinerelor generații menite să se desăvârșească în munca pentru ridicarea neamului.

Pentru aceste considerațiuni o recomandăm preoților și cu deosebire celor cari fie făcând parte din comitete, fie altfel iau parte activă la munca străjerească.

Costul unui exemplar este de Lei 100 și se poate comanda la autori, Calea Victoriei 52.

Caransebeș în 28 Iunie 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

Nr. 3518 Șc. 1937.

CONCURS.

Tinerii cari doresc să fie primiți în școala eparhială de cântăreți, să înainteze la consiliul eparhial cererile lor timbrate în regulă și însoțite de următoarele documente:

1. Estrasul de botez;

2. Certificatul de absolvire a cel puțin 4 clase primare;
3. Atestatul de moralitate, eliberat de Oficiul Parohial;
4. Certificatul de medical că este deplin sănătos.

Spre orientare mai comunicăm că în școală se primesc tineri cu vârsta între 18—25 de ani, iar în cazuri motivate și sub vârsta de 18 ani.

Toți elevii sunt obligați a locui în internatul școlii.

La înscrierea în școală fiecare achită taxa 100 Lei pentru înscriere.

Taxa de întreținere în internat — care se poate urca sau reduce după împrejurări — este de 4200 Lei anual. Fiind această taxă anuală, ea se poate achita în trei rate de câte 1400 Lei, anume: întâia rată la înscriere, a doua la 8 Ianuarie 1938, iar a treia la 10 Martie 1938.

Orice absență, justificată chiar, nu scutește de la plata vre-unei rate de taxă. Deasemenea, neplata vre-unei rate la timpul arătat atrage după sine eliminarea din internatul școlii, deci și din școală.

În afară de aceste taxe fiecare elev va plăti la înscriere câte 50 Lei pentru mobilier.

Elevii vor aduce cu ei rufărie de pat și tot ce e necesar la o școală cu internat.

Data începerii cursurilor se va comunica prin „Foaia Diecezană“.

Caransebeș în 2 Iulie 1937.

Episcopul diecezan:
† VASILE

Publicațiune de licitație.

În baza deciziei Consiliului eparhial ort. rom. din Caransebeș ddo 28 Iunie a. c. Nr. 3804 E. ex 1937 se publică licitație cu oferte închise, pentru darea în întreprindere a internatului Academiei teologice din Caransebeș.

Planul, devizul de spese și condițiunile de licitație se pot vedea în cancelaria secției economice a Consiliului eparhial ort. rom. în Caransebeș, în cursul orelor oficiale.

Concurenții vor înainta deodată cu ofertele închise și vadiul de șeasă (6) % din suma de 372.890 lei, adică din valoarea totală a lucrărilor după devizul de spese și anume în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile.

Afară de aceea se vor reține câte zece (10) % din fiecare rată, devenită scadentă din prețul lucrărilor.

Antreprenorul, căruia i-se va adjudeca lucrarea, va solvi proiectantului prețul elaboratelor acestuia și va suporta impozitul proporțional după contract, cât și toate celelalte sarcini, cuprinse în condițiunile de licitație.

Concurenții nu pot pretinde nici diurne, nici spese de deplasare, nici altfel de spese.

Consiliul eparhial ort. rom. a Caransebeșului și-a rezervat dreptul a decide liber asupra ofertelor, ce vor intra, fără considerare la rezultatul licitației și a da lucrările spre executare aceluia antreprenor, în care va avea mai mare încredere, sau eventual a respinge toate ofertele fără nici o motivare.

Ofertele închise și sigilate au se între în cancelariile diecezane din Caransebeș pe adresa „Consiliului eparhial ort. rom. a Caransebeșului“ până Joi în 15 Iulie 1937 la orele 12 din zi.

Caransebeș din ședința consiliului eparhial, ținută în 30 Iunie 1937.

Episcopul diecezan:

† VASILE

Aviz pentru lucrări bisericesti.

Firma

Aurel Cotârlă

sculptor, Oravița, județul Caraș

execută tot felul de lucrări bisericesti precum: Iconostase, Tronur, Strane, scaune, chivoturi, ripizi etc.

Pentru lucrări mari, ca Iconostase, etc. pot veni la fața locului pentru pregătirea planului și devizului și a da toate informațiunile necesare.

Am lucrat la peste 150 bisercii, lucru ce pot dovedi cu certificate de mulțumiri din partea acelor unde am lucrat. Premiat cu diplome și medalii de aur și argint dela expozițiile din București, Panciova, Lugoj, Sibiu.

27—52

Rog sprijinul binevoitor.